

NARODNI LIST

Glasilo narodne demokracije za mariborsko oblast.

Telefon št. 276 - Cek. račun št. 12853
O Cene inseratom po dogovoru. O
Rokopisi se ne vračajo. - Reklama-
macije (nezaprte) so poštne proste.

IZHAJA VSAK PETEK

Uredništvo in upravništvo „Narodnega lista“ je v Mariboru,
Jurčičeva ulica št. 4

Naročnina: Mesečno D. 125, četrtletno
Din. 375, polletno Din. 750, celoletno
Din. 15, izven SMS 20 Din. Naročnina
se plačuje naprej.

Stev. 11

V Mariboru, v petek 28. julija 1922.

Leto I.

Slovenski klerikalci in Radić — izdajalci ljudskih koristi.

V narodni skupščini v Beogradu je bilo te dni važno glasovanje. Slo je za nove železnice v Sloveniji, za železnico iz Murske Sobotice čez Ljutomer v Ormož, za železnico št. Janž—Sevnica in za kočevsko železnico. Po težkem boju se je slovenskim demokratom in samostojnežem posrečilo, pridobiti tudi svoje tovariše iz Hrvatske in Srbije za to, da so glasovali ob priliki razprave o ameriškem posojilu za te naše železnice. In tisti poslanci, ki tu doma vedno vpijejo, kako vestno zastopajo koristi slovenskega ljudstva in kako demokratiški in samostojni poslanci te koristi izdajajo, klerikalni poslanci so ravno ob tej priliki pokazali, da jim ne gre za koristi ljudstva, ampak samo za njihove strankarske koristi. Ko je prišlo v narodni skupščini glasovanje o ameriškem posojilu in s tem tudi glasovanje o naših železnicah na vrsto, so slovenski klerikalni poslanci zbežali iz dvorane, kakor bi jih gnil hudi duh. Niti enega ni bilo tam, da bi bil glasoval za to, kar naše slovenske pokrajine potrebujejo, in to vključ temu, da so od mnogih strani od svojih lastnih volilcev dobili odločne pozive, da morajo za slovenske železnice glasovati.

To dejstvo naj dobro premislijo vsi tisti zapeljanci v klerikalnem taboru, ki so dozdaj bili mnenja, da klerikalni poslanci zastopajo ljudske koristi. Ne, človek, ki v odločilnem trenutku zbeži, namesto da bi glasoval za potrebe naroda, je izdajalec ljudskih koristi. In to so slovenski klerikalni poslanci!

Vreden njihov bratec je nekronani kralj hrvaških zapeljanih kmetov Stipa Radić. On sploh ne gre v narodno skupščino, ampak z vsemi onimi, ki so bili na programu njegove stranke izvoljeni (in ima jih krog 60) sedi že dve leti lepo doma za pečjo, namesto da bi v Beogradu, kjer je prilika in prostor za to, četudi s kritiko, pomagal graditi našo državo. Tudi to je izdajstvo. Toda nedavno je zagrešil še hujše izdajstvo nad koristmi našega kmečkega ljudstva. Dopisniku nekega nemškega lista, ki ga izdajajo Švabi iz naše države v Čikagi v Ameriki, je nedavno na njegovo vprašanje, kaj misli o agrarni reformi vnaši državi, izjavil, da smatra agrarno reformo za največjo krivico. Zakon o agrarni reformi ba-

Sokoli in Orli.

Bili so časi, ko so korakali v sokolskih vrstah tudi katoliški duhovniki, dobro vedoč, da njima »Sokol« popolnoma nič opraviti z verstvom, ampak je njegova edina naloga, okrepiti telo in duha k zdravemu življenjskemu poletu. »Zdrava duša v zdravem telesu stori človeka srečnega in zadovoljnega.« to je vodilno geslo sokolskega delovanja. Ker pa so farovski gospodje uvideli, da se ne da od njega ničesar odlučiti za njim potrebno politično pripravo, so »Sokolu« slekli kroj, so si »izposodili« od njega sploh ves organizacijski sistem in opremili s tem svojo avant-gardo »Orle«, slep privesek klerikalnih politikov, da ne rečemo podrepanikov. Sprva so bili gospodje »orlovski lovci« precej strpni; ob preobrabi se je celo govorilo o možnosti združenja »Sokola« in »Orla«, a v novejšem času so pričeli prav s satansko hudobijo brizgati gnoinico na »Sokola«

zira (sloni) po Radićevem nazoru barbarski pravni podlagi. On je mnenja, da se nemškimi in madžarskimi baronom in grofom, katerim se odzema, oni deli njihovih po krivici pridobljenih veleposestev, ki jih ne potrebujejo za preživljenje, godi grda krivica. Kaj Radiću zato, če je na stotisoče ljudi v državi, ki bi radi zemljo imeli in jo obdelovali in tako doma preživljali sebe in svoje rodbine! Radiću je več vreden en madžarski ali nemški veleposestnik, kakor stotisoči naših malih ljudi. Kaj Radiću to, da se je potom agrarne reforme v naši državi od prevrata sem razdelilo zemlje že med dvesto tisoč rodbin in se je tako (če računamo rodbino povprečno po 5 oseb) osiguralo krog 1 milijonu ljudi eksistenco? Vsega tega on ne vidi. On, ki pravi, da je zagovornik malega kmeta, trdi, da je veleposestvo vedno bolj plodonosno, kakor malo posestev. Seveda za Radićeve ljubljence, nemške in madžarske veleposestnike gotovo, ne pa za stotisoče naših malih kmetov in kmečkih delavcev, katerih mnogi bi radi spali pod svojo lastno, četudi skromno streho.

Ko je nastopil naš sedajni kralj po prevratu prvič v takratni narodni skupščini, je bila ena izmed prvih njegovih obljub, da se mora dati zemlja tistemu, ki jo hoče obdelovati. Toda nekronani kralj Hrvatske, Radić v svojem besnem sovraštvu do države, ki deli pravico tudi malim, pravi, da nima do zemlje pravice le oni, ki jo obdeluje. Po njegovem ima torej več pravice do zemlje nemški in madžarski vlastelin, ki je to isto zemljo uporabljal pred stoletji našim pradedom in jo še sedaj po krivici drži v svojih krepiljih. Tako razumeva Radić »staro pravdo«, za katero je umrl v strašnih mukah vodja kmetov iz Zagorja Matija Gubec.

In v tem izdajalcu kmečkih koristi gledajo hrvaški kmetje še vedno svojega odrešenika?!

Spreglej slovenski in hrvaški kmet, kako te vodijo za noč na eni strani slovenski klerikalci, na drugi strani pa hrvaški norec Radić, ki vsaki mesec oznanja drugačen evangelij! Spreglej — in obrnil jim boš hrbet!

in na vse, kar si sploh upa s sokolskim dobrotvornim stremljenjem simpatizirati. S peklenkim sovraštvom pisani članki, polni laži, obrekovanj in farizejških zavijanj se lahko čitajo teden za tednom v »Straži« in »Slov. Gosp.« ki blatijo in skušajo oskrunjevati poštene ljudi.

Pa kdor z blatom druge obmetava, se kaj lahko sam v lastnem blatu zaduši. Zapomnite si to, vi petelini, ki naj bi bili po Kristusovi zapovedi učitelji ljubezni do bližnjega. »Karkoli ne želiš, da drugi tebi stori, tudi ti drugemu ne stori!« — In vi Kristusovi namestniki pa sežete neprestano brezmejno sovraštvo do rodnih in verskih sobratov. Pa lazite od hiše do hiše in odpirate »Sokolu« peklo in »Orlu« nebesa. Prižnjo in spovednico ste že davno s svojim hujskanjem tako ljudstvu ogabili, da nima več zaupanja do nje. Kako neki ko na ljudje dan na dan

vidijo, da je vse, kar duhovniki delajo in počnejo, v protislovju s prevzvišenimi Kristovimi nauki, ko pa je vse njih dejanje in nehanje prepojeno z nestrpnim sovraštvom, ki naj pomaga po plečih vere do posvetne, do politične moči. Kaj je »gospodome« mar Kristova beseda: »Moje kraljestvo ni od tega sveta!« Oni hočejo imeti politično premoč in vera jim je le dobro sredstvo do tega. Uboga vera, vedno si v nevarnosti, kakor na šibkih nogah te mora jo videti orlovski general. »Ti si, Peter, skala, na to skalo bom zidal svojo cerkev in peklenška vrata je ne bodo premagala!«

Tako je rekel Kristus Gospod. Gospodje duhovniki! Ali verujete v Kristusove besede, v njih resnico ali mogoče ne verujete! — Ako verujete, potem ne smešite Kristove cerkve z bojnimi klicem: »Vera je v nevarnosti.« ob vsaki priliki, ko slišite ime Sokol ali ko si upa kak »predrže« misliti s svojo glavo in ne kima le slovo za vašimi politično-bojnimi mišmi, z drugimi besedami povedano: ako si upa kdo brez farovškega dovoljenja kihnuti. Tedaj ne vlačite svete vere v svoje pohlepno svetohinjstvo. Ako pa ne verujete v resnico Kristovih besed, potem s krinko dol, potem ste vi brezverci in vam je vera le prazna fraza v dosego posvetne moči in udobnosti! Vsa čast izjemam duhovnikom, na katere ni treba nasmerjati zgornjih besed, kateri imajo Kristusa in njegovo vero ne le na jeziku, ampak tudi v srcu! Klobuk dol pred njimi, ker ne sikajo strupa sovraštva krog sebe. Vi bojeviti svečeniki, posnemajte jih in cerkve se ne bodo praznile, temveč polnile. Stopimo malo v bližnjo okolico. Tam v Jarenini je g. kaplan ustanovil »Orla«. Pozneje je g. učitelj organiziral »Sokola«. Seveda že domači razum govori, da kar je enemu dovoljeno, sme tudi drugi storiti kot polnopraven državljan. Ali glejte tukaj: takoj, ko je jareninski »Sokol« poletel v beli dan, že se je pričela od gotove strani gonja in hujskanje proti njemu. Častiti gospod Hudolin je lazil okoli in »streljal« na »Sokole«, češ, glejte sami brezverci, ki ne znajo ceniti čistosti, mi okoli orlov, oh, mi pa smo verci in sami lepi »čistniki«. Pa jih je »čisti« gospod napajal gospode orle po kleti, da so se napili korajže na sokole in v-pili po vasi: »Črna zemlja naj pogreze vsakega sokola!« A »Sokole« so »Orle« vedno lepo v miru pustili in niti niso njih izzivanj upoštevali. Pa je nek fant g. kaplanu pobil šipe — gospod kaplan je dobro vedel, kateri, ki ni bil nikdar s Sokoli v nobeni zvezi — in seveda, takoj lep po »Sokoli«, ti so storili, lejte, takšni so. Pa je pri sodni hiši razsajal razdedovani sorodnik z drugimi razgrajaci in hajd zopet po Sokoli, ti so bili, lejte jih nočne razgrajace. Ali ni skrajna nesramnost, s takim orožjem laži in obrekovanj mahati po nevšečnem sobratu? In potem nasede krajni šolski svet takim zlobam in hoče »Sokolu« pod globo prepovedati večerno sobotno telovadbo! Seve, s tem le san sebe smeši, istotako tudi županstvo, ki namerava baje (če že ni) napraviti neko pritožbo na višji šolski svet. In g. učitelja podi »Slov. Gosp.« prav nesramno kot privadrovca, naj gre na Pohorje oznanjvati svoj evangelij garjevim koštrunom. Ako bi se snažila orlovska čreda garjevih koštrunov, bi pač men-

da malo od nje ostalo in zasmrdelo bi do neba. Dajte mir, da imate mir!

Dr. O. Pirkmaier:

O bodočem ustroju naše državne uprave.

(Dalje.)

Med določili v poglavju o velikem županu najdemo še splošne določbe o kompetenci ministrstev; njim pripadajo posli, ki se tičejo organizacije upravnih oblasti, vrhovno vodstvo celokupne administracije ter vrhovni nadzor nad upravnimi oblastmi in organi ter kompetence, katere bo uredil zakon o centralni upravi. Pod splošno upravo je torej obravnavana le oblastna, okružna in sreska uprava. Ime zakona bi brezdvomno opravičevalo zahtevo, da vsebuje tudi določbe o splošni upravi v centrali, zlasti pa tudi v mestih in občinah, ki tvorijo pravzaprav najnižje upravne enice, ter jim je poverjena v prenešenem delokrogu tudi državna splošna uprava. Tudi bi bila taka materijalna določila o splošni upravi enotno zbrana in sistematično sestavljena, kar bi naj bila glavna prednost novih zakonov. Tehnični oziri so bili žal merodajni, da je ta pogreška storjena, ker se je moralo računati s političnim položajem, ki je tak, da prenaša zakonodajalec z ozirom na svojo sestavo večje reforme le, če se mu prezentirajo v manjših dozah, sicer jih ne prebavi.

Glede uprave v oblasti, okrugih in srezih je uveljavljen princip koncentracije, v nasprotju s upravo v centrali, ki je dekoncentrirana, to je ločena in neodvisna po posameznih resorih. Koncentracijo zahtevajo, kakor omenjeno, ekonomski razlogi in pa potreba, da so administrativni akti skladni, ne pa diametralni; to je mogoče le, če so vse grane uprave združene v eni kompetenci. Edino tiste upravne panoge, ki rabijo vsled svojega posebnega značaja drugo organizacijo, bodisi v teritorialnem, bodisi v materijalnem oziru, so upravičeno izvzete ter imajo svojo posebno upravo. Sem spadajo: zunanje zadeve, vojska in mornarica, pravda, finance, železnice ter šume in rude, kolikor se slednje nanašajo na upravo državnih domen.

Z uvednim principom koncentracije uprave je storjen konec omenjenemu njenemu razkrojanju, s katerim se je ob neprestani delitvi delokroga avtoriteta oblastva razblinila ter se s tem upravljanje onemogočilo. Odnosaji med organi splošne uprave napram posebnim upravnim granam se uredijo s posebnim zakonom.

III. Splošna uprava.

Splošno upravo vrši po navodilih in pod nadzorstvom pristojnih ministrstev veliki župan v oblasti in srezki načelnik v srezu ali okraju, s čimer naj bo označeno razmerje do centrale.

Uveljavljena je osebna odgovornost šefov oblastne in okrajne uprave in sicer za vse administrativne posele, ki spadajo v njiju delokrog. Dodeljeni referenti in pomožna osebja vršijo službo po navodilu in pod odgovornostjo predstojnika. Od načela osebne odgovornosti je določena izjema le v toliko, da je strokovnim referentom priznana samostojnost v davanju strokovnega mnenja in v čisto tehniškem poslovanju.

Glasom člana 4. morajo načelniki oddelkov na skupnih sejah pretresavati zadeve, ki spadajo po svojem značaju v več oddelkov in to radi tega, da se uvede kolikor mogoče enotno poslovanje posameznih oddelkov istega urada.

S tem je uvedena v omejenem obsegu kolegijalna jurisdikcija, obenem pa tudi razbremenjena osebna odgovornost šefa. Ta člen pa je važen tudi radi tega, ker daje indirektno navodila za notranjo organizacijo uprave, oziroma uradov. Po posameznih granah, ki spadajo v splošno upravo, se naj odlikujejo oddelki, katerim načeljuje starešina ali predstojnik.

Razmerje državnih oblasti do samoupravnih oblasti ureja zakon o oblastni in srezki samoupravi in zakon o samoupravi mest in občin.

Velikega župana, ki načeljuje oblasti postavlja kralj na predlog ministra za notranje zadeve po pristanku ministrskega sveta. Zahteva se juridična kvalifikacija in 15 let državne službe. S tem je mesto velikega župana depolitizirano ter preide vodstvo oblastne uprave tako v roke kvalificiranega uradnika.

Velikemu županu pristojna vsa kompetenca splošne uprave in so mu podrejeni vsi organi te uprave v oblasti; ti prejemajo od njega odredbe in navodila. Veliki župan je podrejen glede poslovanja po poslu pristojnemu ministru. V posebnem členu je določeno, da je veliki župan politični predstavnik vlade ter zastopa vlado tudi v oblastni samoupravi.

Upravne posle v oblasti izvršujejo velikemu županu dodeljeni pravni in strokovni referenti ter pomožne osebe. Tudi osebnju okrajne upravne oblasti na sedežu oblasti, mora veliki župan poveriti izvršitev izjemnih poslov svojega področja.

Veliki župan vrši nadzor nad vsemi oblastmi splošne uprave v oblasti in odločuje o pritožbah proti njihovim administrativnim aktom. On je pristojen za vse posle splošne uprave, ki ne spadajo v delokrog sreza in niso prihržana ministrstvu.

Veliki župan mora glede vseh važnejših stvari lokalnega značaja, tudi gleda policijskih odredh razen onih za vzdrževanje javnega reda, zaslišati oblastni odbor ali zahtevati njegovo mnenje. Tudi je storjen nekak most med državno upravo in samoupravo, kar je napovedano že v ustavi, ki pravi, da določa zakon, katere državne posle rešuje veliki župan po posvetoivanju z oblastnim odborom.

(Dalje prihodnjic.)

Politični pregled.

V narodni skupščini se vrši še polrobna razprava o proračunu za l. 1922. Izdaj so sprejeti proračuni za vrhovno državno upravo, dalje proračuni ministrstev prosvete, narodnega zdravja, notranjih in zunanjih zadev. Razprava je pospešena. Skupščina ima dnevno po tri seje. Upati je, da bo proračun do 1. avg. pod streho in da ne bomo več gospodarili z dvanajsti-

Kako je Krampuš jedno stopnico razlil.

Stari Flegar je bil imeniten zdravnik za ljudi, kakor tudi živali, čeravno ni nikdar v svojem življenju trgal hlač po klopek raznih šol. — Sedel je sicer mnogo v svojem življenju, toda nikoli pred sitnimi učitelji, ampak zmiraj le v mirni in temni luknji, kamor ga je poslal kašo pihat in ričet jest marsikdo iz same hvalečnosti, da ga je hitro spravil iz te solzne doline v boljši svet.

Pa v kljub pogostim kaznim so imeli v njega ljudje in živali veliko zaupanje. Ni čuda, saj je bil za najmanj deset dohtarjev, ker je spoznal vse bolezni iz steklenic (flaš), katere so mu pošiljali kmetski bolniki iz svojih postelj.

Teh steklenic vam ne bom popisoval — ne dišijo posebno prijetno — le povedati hočem, kako je Flegar vsako bolezen iz vode bolnikov spoznal. Če jo je tudi ozdravil, to nas ne briga veliko, glavna stvar za vsakega »padarja« in njegovo mošnjo je zaupanje ljudi.

nami. Skupščina namerava, predno pojde na počitnice, rešiti tudi še zakon o uradniški pragmatiki, o zavarovanju kmetov proti toči itd.

Ameriški posojilo v znesku 100 milijonov dolarjev, iz katerega se bodo gradile nove železnice v državi, je narodna skupščina sprejela. V programu za nove železnice so tudi zlasti železnice Murska Sobota—Ormož ter dolensko železnice. Značilno je, da so se klerikalci glasovanju odtegnili in torej tudi niso hoteli glasovati za važne slovenske železnice. Kako bodo klerikalnim poslancem kmetje to njihovo izdajstvo naših slovenskih koristi plačali, bomo videli. Saj so klerikalci tisti, ki nam demokratom in samostojnežem ob vsaki priliki očitajo, da izdajamo Slovence. In vendar so Srbi glasovali tudi za naše železnice, izmed 40 slovenskih poslancev pa samo 11 (3 demokrati in 8 samostojnežev).

Konferenca v Haagu je 20. t. m. končala brez vsakega uspeha. Glavni namen konference je bil, da dobi Rusija potrebne kredite za svojo obnovo, ker je do obnove Rusije v mnogem odvisna usoda obnove cele Evrope. Ker pa so boljseviki vztrajali v svoji trmi in niso hoteli državam, ki bi imele kredite dati, privoliti zahtevanih jamstev, se je konferenca razšla brez uspeha.

V Italiji je nastala težka notranja in vladna kriza. Fašisti so hoteli dobiti v roke vso moč v državi in so mobilizirali proti socialistom celo svojo armado. Ker vlada ni imela poguma odločno proti njim nastopiti, je dobila od ogromne večine parlamenta (državnega zbora) nezaupnico. Proti njej so zlasti glasovali socialisti in klerikalci. V sled tega je bil min. predsednik De Faeta prisiljen podati ostavko cele vlade. Sestava nove vlade je bila najprej poverjena Orlandu, ki pa ni nič opravil, ker tudi ne uživa zaupanja večine poslancev. Sedaj skuša sestaviti vlado Bonomi. Kakšen bo imel uspeh, se še ne ve.

Domače vesti.

Župan - pridigar ali: Sokoli in Telova procesija. Potoval sem malo po Slovenskih goricah in slišal to in ono. Nekaj vam o tem, g. urednik, že danes poročam. V Jarenini sem zvedel to le zanimivost: Ko se je vračala Telova procesija nazaj v vas, pa se baje nek ob strani vaškega trga stoječi fant ni odkril. Seveda je takoj nastal vik in krik: »Sokol je bil, taki brezverci so Sokoli!« Dognalo pa se je, da dotičnik ni Sokol in nikoli ni bil. Pa kaj to mar gotovim činiteljem. Hajd v »Slov. Gospodarja« z njimi. In če »Slov. Gosp.« piše: »Sokoli so bili,« pa mora vsak verjeti in če je še tako debel laž. Učitelj Skrbinšek, ki je tudi sokol — pa marš na Pohorje »označevati svoj evangelij garjevim koštrunom!« Da pa bi se velika telova hudobija še bolj razglasila, pa so sam častiti gospod župan nastopili kot nacistni pridigar. Koj po sv. maši so zapridigali pred cerkvijo na cesti. Lepo so baje pridigali, kako pač naj matere

Kot imenitnega zdravnika nsi dobil Flegarja skoraj nikdar doma. Zdaj je šel h kakemu imenitnemu bolniku, a drugokrat je moral v apoteko po zdravila, včeraj se je podal na goro iskat čudodelnih koreninic, danes pa je zopet delal na polji. Malo počakati je bilo sploh zmiraj potreba. Če si ga tudi našel doma, gotovo ni imel takoj časa, ker je kuhel čaje, in hočeš nočeš, moral si malo potrpeti in se v hiši z njegovo zgovorno žensko pomeniti o vremenu, živini, pridelkih, nesrečah itd. Ob takej priložnosti je bilo najpametneje, privleči iz cekra svinjsko pleče in poslati v krčmo po en liter starine. Kdor je bil tako pameten, dobil je bolj močna zdravila in večjo steklenico.

Flegarjeva hiša stoji na hriščku nad veliko cesto in kaže daleč na okrog, da v njej ne kraljujeta siromaštvo in revščina. O gospodarju pripovedujejo ljudje, da ni zapustil svojega ličnega stanovanja drugače, kakor če je šel pokoro delat, kadar je ljubemu Bogu poslal kako ubogo dušico malo prezagodaj v nebesa

otroke »gor držijo«, da ne bo več Telovega greha. Ker pa baje č. g. župan precej skozi nos govorijo, so nekteri mislili, da se od ginjenosti jočejo. Nekatero žensko pa so imele solzne oči, pa ne od joca, ampak od smeha. Ena je baje rekla: »Skoro vsako leto imamo misijon, vedno tisti rusasti kapucinarji sem hodijo, zdaj pa še mora župan pridigvati, kdo bi se ne smejal!« Gospod župan pa so baje rekli, da nečejo nikoli več pridigvati in če bi jih gospod »tehanč« še tako lepo prosili.

Dobrovoljačka banka v Zagrebu povišuje delniško glavnico od 2,500.000 na 5,000.000 dinarjev. Aprila meseca ustanovljeni zavod ima predvsem namen, financirati agrarne zajednice naseljenih dobrovoljcev in zadovoljiti potrebam dobrovoljcev obrtnikov in trgovcev. Povod za ustanovitev lastnega denarnega zavoda dela pomanjkljiva skrb države za gospodrsko obnovo, ker ni bilo nikdar potrebnih kreditov za brezobrestna posojila, predvidena v zakonu o dobrovoljcih. Čehoslovaški legionarji so tudi tukaj pokazali svojo solidarnost s sobojevniki za osvobodjenje s precejšnjo udeležbo že pri prvi emisiji.

Na prvem Vidovdanskem srečanju loterije F. S. so zadele sledeče številke srečk: Enomesečno bivanje v Rogaški Slatini je dobila srečka št. 23.686; v Plitvah št. 1265; v Vrnjački Banji št. 75.827; v Lipiku št. 18.219; v Crkvenici št. 3936; v Dubrovniku št. 41.073; v Plitvicah št. 12.055; v Kovičjači št. 36.144; na Bledu št. 43.252 in Tupuski št. 3209. Kdor je dobil kak dobiček, naj javi svoj naslov in pošlje srečko na naslov Glavno Poverjenistvo F. S. II. beograjska gimnazija, Beograd.

Družba sv. Črila in Metoda v ljudno naznanja, da bode imela svojo letošnjo veliko skupščino v Ljubljani z običajnim dnevnim redom v nedeljo, dne 10. septembra dopoldne. P. n. družbene podružnice se vabijo, da naznanijo vodstvu pravočasno svoje delegate.

Cvetke iz »katoliškega« shoda v Središču. Žebot je vpil: Slovenci in Hrvatji vkup v boj proti Beogradu! — Godba zasvira srbsko kolo in mlado in staro (ali z Žebotom vred ali ne, ne vemo!) ga pleše. — Pater Pavel iz frančiškanskega samostana mariborskega v nebeški ekstazi vpije: »Možje in žene, združite se! Fantje in dekleta, tesno se združite!« Splošen krohot. Dr. Jerovšek besno pogleda patra Pavla, ki še le sedaj uvidi, kako ga je polomil. Amen.

V bolnici ubil svojo ženo. V bolnici v Subotici se je zdravila žena trgovca Konizloviča. Ko je te dni obiskal mož svojo ženo, je zagledal pod njenim vzglavjem pismo, pisano očividno od moške roke. V ljubosumnosti je zgrabil nož ter svojo ženo tako hudo ranil, da je že čez par minut umrla. Moža so zaprli.

Lovska redkost. Oskrbnik Windischgrätzovega gradu g. Prelog je ustrelil v bizelskih gozdovih planinskega orla, ki je tehtal 12 kg ter meril v razpetju 2,40 metra.

Ako je lezel počasi slab bolnik ali sopihal zdrav človek po strmem hribu, vselej je zbežal naš padar na dile in poslušal, kaj pravijo došli njegovi ženi.

Nekoga dne je zopet ležal na dilnih tleh in pri široki špranji nekaj pazljivo na uho vlekel. V sobo je vstopil Krampuš, premožen posestnik iz Oslovcev, in tožil Flegarja, da se mu je žena čez stopnice prevrgla in se tako hudo pobila, da zdaj ne more iz postelje. Sirota se je prekobienila čez celih 16 stopnic.

Tokrat ni bilo treba dolgo čakati. Flegar je prihitel z njive in si brisal pot z rok, kajti ravno je »dolj v grabnu« oral.

Po kratkem pozdravu mu poda kmetič steklenico.

Padar gre k oknu in reče: »To je pa od ženske.« »Seveda, seveda,« reče hitro Krampuš, »od moje žene je.« Flegar strese steklenico in nadaljuje: »Pa že ni več mlada!«

»Seveda, seveda že ni več mlada!« vzdihne kmet, kakor bi mu bilo žal, da je njegova tovaršica že davno odevselja.

V Ljutomeru je dne 16. t. m. zadela kap posestnika in trgovca Jožefa Babiča. Rajnki je bil odločno naprednega mišljenja in član ter podpornik raznih društev, v prvi vrsti gasilskega, ki mu je priredilo tudi lep sprevod. Zapušča vdovo s tremi nedoraslimi otroci. Prizadetim naše sožalje!

V Razkrižju v Medžimurju (bližu Ljutomera) se je ustanovil Jugoslovenski Sokol. Dne 16. t. m. je pohitel Ljutomerški Sokol tja ter priredil z naraščanjem in članstvom nastop, ki je kljub slabemu vremenu lepo uspel. S tem je položen temelj novi sokolski postojanki v pokrajini, ki jo ogroža nes pametna demagogija Radiča.

Kmetovalci iz Srbije pripravljajo velik zlet v Slovenijo, da vrnejo slovenskim kmetom lanski obisk. Minister financ je dal za zlet na razpolago 100.000 dinarjev.

Velik požar v Karlovcu. V noči 17. na 18. t. m. je nastal na postaji Grabovac pri Karlovcu na famošnjem lesnem skladišču karlovačke lesne industrije požar, ki je uničil skoraj vso zalogo. Škoda znaša več milijonov kron. Ogenj je nastal vsled iskre iz lokomotive.

Na zimski kmetijsko-gospodinj-ski šoli v Repnjah (p. Vodice na Gorenjskem) se prične novo šolsko leto s 16. okt. t. l. Šola traja 6 mesecev, od 16. oktobra t. l. do 15. aprila 1923. V zavod, ki je v rokah šolskih sester iz reda sv. Frančiška, se sprejme 12 gojenk z vso potrebno oskrbo. Oskrbovalnina znaša 325 Din. za mesec. Prošnje za sprejem gojenk, ki morajo biti najmanj 16 let stare, je vlagati do 15. sept. t. l. pri vodstvu kmetijsko-gospodinj-ske šole v Repnjah p. Vodice, Gorenjsko.

Učitelji organizirani! Zadnji »Slov. Gospodar« je nesramno napadel učitelja Serajnika iz Ormoža, ker je daroval kot ubog organizator učitelj za Sokola 1000 K. Vse lepo! Če bi bil daroval te znesek za Orla? »Pijani« Gospodar, kaj bi oni rekli na to? V deveta nebesa — kaj? Pričakujemo pa od učiteljev, ki še opravljajo to službo, da jim je Serajnikov slučaj odpril oči! Drugače bomo mlajši tovariši morali napeti druge strune. Odločno zavračamo vse izgovore, s katerimi bodete prišli, ker so popolnoma ničevi. Nekateri trde, da vrše to službo iz ljubezni do glasbe. — Lepo! Saj lahko imate pevske zборе pri najbližjih narodno naprednih društvih. Ali je višek umetnosti in glasbe ravno pri orgljah? Drugi se izgovarjajo, da brez teh prispevkov ne morejo izhajati. Zakaj pa izhaja toliko tovarišev z ravno toliko službenimi leti in še mogoče večjim številom otrok? Pa vendar niso navezani na »pedale«. — Tretji se še mogoče niso stresli nekdanjega hlapčevstva pred duhovniki in »mogočnimi« cerkvenimi očeti. Seveda moramo zadnje samo pomilovati. In še več enakih izgovorov bi lahko našli, toda pričakujemo od vas toliko tovariškega čuta, da ne boste sebe in svojih tovarišev spravili v položaj, ko bo Gospodar pisal: »...s svojim slabim petjem...!« Upamo, da so se vam odprle

»Joj, joj, ti nesreča ti!« mrmra nato Flegar in pazljivo gleda z desnim očesom skozi steklenico »ta je pa z visokega padla!«

»Seveda, seveda je padla!« se zade-re kmet.

»Čez stopnice se je prevrgla,« reče potem padar.

»Ježeš, seveda, seveda, čez stopnice z dil se je prekobienila!« kliče Krampuš, ki je kar iz sebe, ko vidi, kako »kunžen« je Flegar.

Ta še malo pomežika po steklenici in dene? »In še precej visoke so stopnice bile, najbrže več ko petnajst stopinj.«

»Čez šestnajst,« popravi začudenj Oslovčan, »čez 16 štafelj je padla. Pa viste se lahko za jedno zmotil. Po poti mi je namreč padel zatišč iz flaše, in tedaj se mi je v arzetu nekaj kapljice razlilo. Zato menda niste mogli natančno spoznati, kako visoko je bilo.«

In seveda je Flegar dal »pravos« zdravilo in Krampušico ozdravil!

oči ter obrnete hrbet onim ki še danes s prezirljivim nasmeškom gledajo vaše ponižno hlapčevanje in vas pri vsaki gače pa se še vidimo!

— **Župnik kot batinaš.** »Straži«, ki vedno gobezda o »batinaškem režimu«, naj služi v zabavo sledeča zgodba: V zagrebško bolnico so pripeljali te dni kmeta Ivana Vraneka iz občine Odra na Hrvaškem, katerega je tamošnji župnik Avguštin Stalinek tako pretepel s palico, da ga je težko ranil na nogi. Ali je tudi ta župnik pristaš batinaškega režima?

— **Letošnja žetva** je glasom poročil, ki jih dobiva ministrstvo poljoprivrede iz raznih krajev države, zelo zadovoljiva. Računa se z izvozom najmanj 150.000 vagonov pšenice, rži, ječmena in koruze. Tako bi bil letošnji izvoz dvakrat večji nego dozdajna leta. Tudi se računa na velik izvoz sadja, zlasti sliv in jabolok.

— **V Središču** se je po dolgotrajnem prizadevanju tamošnjih obrtnih krogov, zlasti g. Zadravec in obrtnega društva, posrečilo dobiti privoljenje za otvoritev prepotrebne obrtno-nadaljevalne šole. Trg Središče ima veliko število večjih in manjših obrtnikov z zelo mnogo vajencev, ki so potrebni strokovne in splošne naobrazbe. Šola se otvori v nov., in sicer za enkrat pripravljalni tečaj in prvi letnik. Vodstvo prevzame šolski ravnatelj g. Kosi, pouk pa domače učiteljstvo.

— **Grozen umor v Mariji Bistrici.** Pri nekem žagarju in njegovem sinu, ki imata v Mariji Bistrici malo posestvo, je bivala dalje časa neka ženska, s katero je imel stari žagar ljubavno razmerje. Končno pa je začela ženska obema predsedati, ter sta se je skušala na vsak način iznebiti. Ženska, ki ji ma je pomagala pri delu, je zahtevala za to odškodnino. Ker ji nista hotela ničesar plačati, je končno vložila tožbo pri sodišču. Par dni pozneje sta žagarje nenadoma razglasila po selu, da je omenjena ženska izvršila samomor ter se nabadla na vile. Ker pa se navadno samomor ne izvrši z vilami, je postala stvar sumljiva. Uvedena preiskava je dognala, da sta osumljena žensko najprej zadavila, nakar sta jo nabadla na vile. Oba sta oddana sodišču.

Prekmurske novice.

Murska Sobota. Somišljeniki JDS v Murski Soboti, so na svojem sestanku dne 22. julija 1922. sklenili naslednjo resolucijo: a) Obsojajo bankratske izpade proti našim voditeljem in prvoboriteljem dr. Žerjavu, dr. Kukovcu in Reiserju, odklanjajo poskuse, da bi se zanesel razdor v naše vrste, izrekajo neomahljivo zaupanje v imenovane napadene voditelje s pozivom, naj se napredne vrste še tesneje strnejo v odporu proti reakciji; b) izrekajo iskreno zahvalo svojemu poslancu dr. Kukovcu za njegov brezprimeren trud, s katerim je dosegel odprtje prometa na progi Murska Sobota—Hodoš in določilo v investicijskem zakonu, da se gradi proga Sobota—Ormož; c) prosijo poslance dr. Kukovca, da še naprej deluje za povzdigo Prekmurja v smislu programov, ki so mu bili predloženi, tako n. pr. promet preko meje po železnici na Madžarsko, odpust carine za zasluženo žito Slavončanov itd.; d) odklanjajo laž, da je klerikalna stranka izvedla železniški program v Prekmurju, dočim je to le zaslug JDS in njenega voditelja dr. Kukovca.

Poziv gu. Vladimiru Pušenjaku, nar. poslancu v Beogradu. V 29. številu »Novin« z dne 16. julija stoji v uvodnem članku napisano: »Gubernurnik poslanec Pušenjak je v Beogradu interpelirao, zakaj je granica itak zaprta in zakaj ljudstvo ne dobi potni listov. Odgovor je dobo od liberalni uradnikov v Beogradu, da so po poročilu Kodra i Kukovca vsi Prekmurci »madžaroni i švercari«. To je po poročilu Kodra i Kukovca vsi Prekmurci »madžaroni i švercari«; na drugem mestu pa: »Nato se je ešče ednok oglaso gospod narodni poslanec Pušenjak, da vsi liberalni elementi v Murski Soboti (to je liberalnega Kodra stranka) majo sakšega prekmurca za »madžarona ali švercara«. Zapomni si Prekmürsko ljudstvo »brezvernoga Kodra«. V šte-

vilki 30 »Novin« z dne 23. julija 1922 pa se čte v uvodniku: »Denuncirali so nas, da smo »madžaroni«. (I to v prvoy vrsti g. Koder, kraljevski notar v Murski Soboti, kak jeto povedao posl. Pušenjak v Tešanovcih, op. ur.) »Da ste vi v istino tou pravli tudi v Murski Soboti, mi je sramežljivo povedao tudi predsednik SLS v Murski Soboti g. Cipot. Tak grde laži dozdaž ešče ne jvüpao povedati od mene, tudi Kleklove »Novine« nej. Javno pribijem, da ste s tejm gučom grdo lagali, kolko se mene ide — g. dr. Kukovec Vam že da primeren odgovor — in da Vas more biti sram takše laži, čj mate samo za kaplico poštenja v sebi. Či ste poštenjak, te sprosile od imunitetnega odseka, da Vas prekda biroviij; jaz Vas bom tožo, da Vam dam priliko pred biroviijoy posvedočiti, ka ste gučali ali pa Vj meni priliko, Vam birovijsko posvedočiti, da ste lagali. Prle Vas nemorem tožiti, zatou ka mam pri tožbaj proti poslancem slabe skušnje; dvakrat sem že tožo g. Kleklna, pa ga obakrat imunitetni odsek nej v pravoy časi prekdau biroviiji. Škoda, ka brani imuniteta falotarije! Či si pa pred biroviijoy ne bom mogo poskati zadoščenja, si ga poiščem v tako formo, gde mi ne de trbelo prositi imunitetnega odseka za dopuščenje. — S falotarijov zakrivati svojoj pičonsko polomijo, pri šteroj sam jaz čisto nedolžen, je lejko delo; ali ljudstvo Vas zatou ešče bole obsoja. Murska Sobota, 24. julija 1922. Anton Koder, notar.

Slovenska »Siberija« je prej Prekmurje; tak pravijo svete Kleklnove »Novine«. More že nekaj tak biti, bar po pisanji »Novin« se nam tak vidi. Indri kak v Sibiriji je takše pisanje nej mogoče.

Ešče ednok železnica. »Prekmürsko železnico so prej klerikalci odprli, pa te nauč telko nevejo od nje, ka premoga (šteinkola) ne davle Madjarska, liki ga vozijo iz Dolnje Lendave. O jako lejpi cajting so te »svete Novine«. Blažene so tiste birke, štete se pasejo za popovskim plotom, štete se pasejo po tak sladkoj paši Kleklnovi »Novine«.

Ptujske novice.

Policija na Ptujski gori. Zopet je iz klerikalne skledel pljusnila gnojnica. V 28. št. »Slov. Gospodarja« se je oglašil nov moralist iz Črne gore (črna ji pravijo pač samo zato, ker živijo na njej tudi klerikalci), ki si je postavil menda za svojo življensko nalogo »ne odirati ljudi v trgovini«, temveč skrbeti za javni red in mir, poštenje njegovih »ljubljenih« bližnjih itd. Človek bi si predstavljal tega človeka kakor srednjeveškega jezuita, suho južno s črno haljo — pa bi se motil. Ne enega ne drugega ni najti na njem: Debeli so »toti« gospod (sicer ne tako kakor fajmošter, ampak debeli so vendar), ki so baje v zadnjem času poklicani deliti drugim lekcije, muštace imajo, pa še očale nosijo včasih, v žepu roženkranc, na vratu pa škapulir, da bi jih ne premagal skušnjavec, kadar ljudem prodajajo cikoriijo. Pa še to sem skoraj pozabil povedati kako ta gospod pravilno slovenski govorijo! Kar ostrmel sem začudenja, ko sem nekoč zagledal na vratih njihove štancune z elegantnimi črkami: »Tukaj se dobo svežo zelje«. Pa se kregajo ta čudežni gospod, da se v gostilni Horvat popiva; eh, seveda bi se, ko bi tudi ostali Gorci tako vase vlivali kakor to delajo tako spretno »onik gospod. Pa naj nam nikar ne zamerijo, saj priznamo, da ste tudi nas hoteli tega naučiti, pa ni šlo, smo pač preveč trdih glav mi Gorci! In koliko dela imajo »onik« tem svojim novim poklicem; čez dan denar šteti, ponoči pa napanjati oči in ušesa poleg drugih opravkov, ki bi jih tudi imenoval bolj »nočne« — to res ni »špas«, mi lahko verjamete. Pa je stvar res občudovanja vredna; ta gospod so namreč že večkrat tarnali, da jim raste mrena čez oči — zdaj pa tako dobro vidiyo, pa še ponoči, in so javkali, da jih po ušesih trga, da jim ni bilo treba v družji gotovih ljudi peti — zdaj pa tako dobro slišijo. Res, na koncu koncev se ni čuditi, če jih vse to zmuči na smrt, ko hočejo videti — pa imajo mreno na očesu, če hočejo slišati — pa jih uho boli. Zato pa gosp. Horvat, nikar preveč žalosti, ko ta naš

novi policaj ne vidiyo dobro na uro, še manj pa na policijsko, ker so pač sami — policaj. Če bodo pa tudi v bodoče tako slabo videli, jih pa primite za ušesa pa jih potegnite na Ptuj pred druge policaje, ki gotovo nimajo mre-ne na očesih. Tudi vi mediciniki, nikar preveč skrbil! Onega gospoda policaja je najbrž po ušesih trgalo, pa je mislil, da Vi razgrajate! Kar se pa tiče ostalih priimkov, ki so Vam jih izvolili »onik« gospod dati v svoji zadnji moraliki (ni mnogo boljša od pristne katoliške), je popolnoma pravilno, da se ravnote po narodnem izreku, ki pravi, da se tudi luna ne zmeni za to, če pes v njo laja.

— **Uboj.** Iz Zavrča nam poročajo: Dne 12. t. m. je šel Kokot Miha posest. v Drenovcu obč. Turški vrh v obmejno občino Gornja Voča na Hrvaškem radi očiščenja travnika od zadaje povodnji, pri kojem delu sta se z mejašem skregala Popoldne pride mejašev sin Janko Šenkiš po domače Gajdek ter brez vsakega vzroka in prepira udari Kokota z nekim tam ležečim kolom po glavi, da se je takoj zgrudil na tla in čez sedem ur umrl na krvavitvi možganov. Šenkiš, boječ se hrvaških orožnikov, se je takoj sam javil sodišču v Ivanovcu, koje ga je pustilo na prostem. Šenkiš ima sedaj že tretji uboj na vesti, a sodišče ga pušti lepo domov — čudne razmere.

— **Smrt vsled vgriza steklega psa.** Iz Zavrča nam pišejo: V sosednji občini Formin je pred dvema mesecema vgriznil lasten pes gospodarja Petra Plohl. Čeravno je pez čez nekaj dni poginil, se Plohl ni zmenil za to. Pred kratkim pa je tudi gospodar zbolel in ob strašnih mukah na steklini v bolnišnici v Ptujuy umrl. Ženo in hčer, ki ste tudi bili vgriznjeni, so poslali v Pasteurjev zavod v Zagreb. Dogodek kaže, da je treba pri vsakem vgrizu psa takoj poklicati zdravnika, ki potrebno ukrene.

Iz Savinjske doline.

Nazarje pri Mozirju. Ko sem bral te dni v »Slov. Gospodarju« notico, da se ga je na 40letnici mozirskega Sokola neki Sokol tako naložil, da je obležal, sem dejal Ivannu: Glej no! To je pa bilo ravno tako, kot sva zadnjič ob 2. uri zintraj midva našla onega moža, ki se je »pasel« v travi na trebuhu ležeč za cesto, ki vodi iz Rečice na Nazarje! Morda ga pa poznajo v kaki samostanski celici. Patru, učitelju bo znabiti že poznan! Pa brez zamere samostanski antialkoholisti! Hotel sem samo reči, da je prav lep tisti pregovor, ki pravi: Vsak pometaj pred svojim pragom! Ampak vaš »Kristusov« nauk menda danes drugače veli: Udri brata, če vidiš, da ne trobi v tvoj rog, po levi; če pa bo kar tiho, pa še po desni!

Solčava. Pretekli teden je prišel nepričakovano iz Ljubljane zadržni revizor, ki je ugotovil to, o čemur smo mi že izrekli svojo domnevo. Da, da! Statatvženti niso mačice selze! Kaplanovo gospodarstvo! Zato je pa tudi izločil lesno trgovino, ki jo je započel na zadržno ime, iz zadržnega naslova in »nima danes zadržno nič opraviti! No, pa nekaj bom vseeno — velikodušno! — naklonil, da ne bo kraha. Recimo kakih 50.000 K! Oj, naš gospod kaplan so že tji! Zato na si stavijo na Ljubnem v španoviji s Knezom in Klemenšekom žago. Les vsaj nes! Ha, ha! Čisto prav takim, ki verujejo v katoliško farovško nezamotljivost! Pa menite, da bodo posihmal kaj drugačni? Ne! Malikom se mora vse odpustiti, pa se malikuje naprej! Naj bo vse v večjo čast božjo!

Nazarje pri Mozirju. Nas baje počasti s svojo družino visoki gost, klerikalni poslanec Vlado Pušenjak. Stanovanje je dobil samo pri Makso Turnšku, ker drugi gostilničarji ga niso hoteli pod streho. Tukaj bodo imeli klerikalci tajne sestanke, kjer se bodo ruvalo proti vsemu, kar ne trobi v klerikalni rog. Mozirjani mu baje pripravljajo za njegove napade v »Slov. gospodarju« presnečenje! Čudimo se le onemu, ki vzame človeka v hišo, kateri napada pri vsaki priliki njegove kolege trgovce ter propagira v vsaki vasi našega okraja propadla klerikalna konzuma. O njegovem delovanju in hujskanju še poročamo. Komplimenti.

Iz gornje Sav. doline. (Iz Menine planine). Dovolite, gospod urednik, da se tudi pri Vas kot nekdanji dopisnik naših razmer predstavim. Vrnil sem se iz ruskega jetništva, kamor me je pahnil naš klerikalizem, kateri je ob izbruhu vojne strastno raz vseh prižnic agitiral; vsak duhovnik je hujskal na poboj proti Slovanom Rusom in Srbom za propalo Avstrijo. Ti duhovniki so agitirali za vojna posojila, od dekile do hlapca, od kmeta do gospoda, ter sem tudi jaz svoj fičnik vsled te klerikalne lumparije zgubil, danes sem brez vseh sredstev. Zato pa tem klerikalnim avstrijskim hlapcem nič ne verujem, ker so še danes strastni nasprotniki Slovanov zlasti Srbov ter prijatelji Italijanov, saj pri vsaki priliki obešajo papeževe zastave, kateri mož je naš naspotnik. Zato pa naši klerikalci cele orgije počenjajo. Zlasti sem opazil posebno divjo gonjo proti vsem osebam, katere se ne udinjajo terorju klerikalne garde. Pod krinko meniških kut se ustanavljajo Orli, vršijo katoliški shodi ter orlovski tabori. Klerikalna Zadržna zveza si postavlja veliko parno žago, ter je svoje umazane roke razprla nad škofovimi gozdmi, pokupila les, tako, da bodo naši lesni trgovci in flosarji kmalu prišli na kant. Snujejo v vsaki vasi znane klerikalne konzume, katerih čisti dobički gredo najbrže za Orle in shode. In pri vsem se vrši najgrša gonja proti državi. Za danes samo to, pozneje si ogledam bolj natanko z daljnogledom Mozirski Orel-konzum in tri zagrizene klerikalce. Na svidenje! Puščavnik!

Iz Mozirske okolice. Pred 10timi leti je naš Cesar ustanovil klerikalno posojilnico, ter nam kmetom obljubil, da se nam bo iz čistega dobička posojilnice nabavilo vsako leto umetno gnojilo. No sedaj je že minolo 10 let, a gnojila še ni. Kje je čisti dobiček? Kam se razdeli? Ako smo bili kmeti za podpisati dobri, tudi sedaj naj bomo, ko je alj vsaj mora biti čisti dobiček. Zahtevamo takojšnje javno pojasnilo. Ustanovniki.

Dopisi.

Apače. Dne 25. junija je imela pri nas klerikalna stranka svoj shod, ki pa ni bil nič drugega, ko samo udrihanje po vseh naprednjakih. Hvala Bogu, ljudstvo — po številu 300 — je te gospode Roškar, Pušenjak, Bende — spoznalo in jih poslalo tje, kamor spadajo. Nikjer še takega fiaska klerikalci niso doživeli, ko pri nas. V Apačah je bil shod dopoldan, v Žepovcih pa popoldan. Najprej nekaj o prvem shodu. Gospodje od SLS so prišli z najnovjšim uskokom iz tukajšnjega kraja, z znanim Novakom, po sili gerentom iz Drobtince. Ljudstva je bilo natlačeno polno. Prvi je govoril Roškar in sicer najprej, da mora vsak shod imeti predsednika; za tega je predlagal Novaka. Ali niti eden ni bil za njega, pač pa so bili vsi za predlog, g. poštarja, naj se imenuje predsednikom samostojnež Jurkovič. To je bila prva klofuta, kateri je sledila takoj druga. Zapisnikarjem je bil imenovan demokrat Igo Hauptman proti klerikalcu, uređ. »Murske Straže« Romanu Bende, kateremu so od same jeze zlezli naočniki na konec nosa. G. Jurkovič je kot predsednik dal prvemu g. Roškarju besedo. Njegove govor ni bil nič drugega kot same gorostasnosti in grozovitosti ter nevednosti sedanjega vladnega režima. Ko so bili klerikalci na vladi, ja, takrat je bil raj na zemlji in njih pristaši sami bogovi, ala Novak. Dobro mu je odgovarjal g. Jurkovič. Najbolj pa je ujezilo te gospode ko jim je celo sam apaški župnik začel ugovarjati in jim dokazovati, da se do danes sploh še niso nikdar pobrigali za ljudstvo Apaške kotline, pač pa ga denuncirali. V dokaz tega je podal g. Jurkovič pismo, v katerem je pristaš SLS Novak, pseudo-minister n. r. za apaško kotlino, denunciral ljudi, posebno pa uboge otroke pri raznih oblastih. Ko je ljudstvo te zvedelo, so se slišali klici »Abzug« in »Wir wollen nichts mehr hören«. Ker je nastalo vpitje je predsednik vprašal, ali še hočejo poslušati tudi drugega poslanca g. Pušenjaka. Zborovalci pa so bili že siti neslanosti in g. poslanec ni smel več govoriti; predsednik pa je bil pri-

siljen zaključiti shod. Se lepše pa je bilo v Zepoveh. Tam pa si sploh gospoda nista upala govoriti in hajdi — pojmo. To je bil tedaj dan slave za klerikalce. Sedaj pa se jezijo klerikalni časopisi na tukajšnje voditelje kakor na g. Potzingerja, na g. Jurkoviča, g. poštarja in druge, ter trobijo gorostasne laži o njih. Ali mi prebivalci te kotline vemo, kaj so in jih bomo zmiraj spoštovali. Isto veljaj tudi g. Hauptmannu, ki je po mnenju »M. S.« velesokol. Pač pa naj gg. v Gornji Radgoni bolj na sebe gledajo, pa bo dobro. Pri nas nimamo takih ljudi, ko oni in se ne bratimo z denuncijanti, odpadniki, ki gledajo samo na denar in časti, medtem pa ubogo ubogo ljudstvo varajo in ga izžemajo. Saj poznate tega gospoda, kaj ne? Če ne, vam povemo, da je to g. gerent, g. načelnik kr. šol, sveta, g. cestni nadzornik, g. vladni poverjenik in bog ve kaj še — g. Novak. Ta penzionirani a. o. žandar bo tudi baje pokopališče povečal, ker je sedanje za njegovo grešno telo premajhno. To za danes; samo prosili bi še merodajne oblasti, da nas rešijo tega velecenjenega gospoda in mu dajo priložnost, da se proti bolgarskim komitašem pokaže kot izkušeni vojskovodja.

Drobiž.

— Otroci se ženijo. Nemalo se začu-li tujec, ki opazuje ženitve na An-gloškem. Večina ženinov je jedva do-polnila 14. leto, neveste pa so šestokrat še šoloobvezne. Nam se zde taki zakoni naravnost smešni, na Angloškem pa niso nikaka redkost več in so posebno po vojni v navadi. Sicer pa je postava tudi že prej dovoljevala take zakone. Mladina ni več zadovoljna pri stariših ter si gradi lastne domove. Morda prihaja ta nagon tudi od večje »svobode«, vsled česar se mladi zakoncej prej spo-znajo.

Razvijate ob vsaki priliki najcenojši, kakovostni

RAZGLAS!

Mestna občina Ptuj proda na prostovoljni javni dražbi dne 2., 3., 4. in 5. av-gusta 1922 6 hiš ter stavbeni material in sicer

2. avgusta 1922.

Stari rotovž, izklicna cena R 928.600

Lipičova hiša „ „ „ 800.000

3. avgusta 1922.

Rehnicerjevo skladišče, izklicna cena „ 350.000

Pivovarniški vrt, izklicna cena „ 284.000

4. avgusta 1922.

Ritpersova hiša, izklicna cena „ 223.000

Otroški vrtec, izklicna cena „ 900.200

5. avgusta 1922.

Hlubekovdova hiša, stavbišče in stavbeni material, izkl. cena . . 102.000

Beneficiatova hiša in stavbeni material, izklicna cena „ 44.000

Dražba hiš se bo vršila na mestnem magistratu v županovi sobi ob 8. uri do-poldne.

Kot varščino je založiti pred začetkom dražbe 10 odstotkov vadije od vzklicne cene.

Zdražitelj mora najvišji ponudek takoj izplačati.

Mestna občina si pridrži pravico tekom 8 dni odobriti ali zavrniti najvišjo po-nudbo.

Vse stroške dražbe, zemljeknjižnih listin, prenosnina in druge pristojbine nosi kupec.

Natančnejša pojasnila daje Ptujška mestna uprava.

Ptuj, dne 19. julija 1922.

61

Župan: Tomaž Lozinšek.

Jadranska banka Beograd

Delniška glavnica: Din. 30 milijonov Rez. glavnica: Din. 15. milijonov.

PODRUZNICE:

Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Koroula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Sibenik, Zagreb.

Naslov za brzojave: **JADRANSKA.**

Afilirani zavod:

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortland Street

New York City

NAZNANILO

Naznanjam slav. občinstvu, da prevzamem vsakovrstna dela stavbenega in umetnega kličav. popravila, vsakovrstnih strojev, vpe-ljavo vodovodov, strelvodov, hišnih tele-grafov, telefonov in zvoncev ter se pripo-ročam slavnemu občinstvu z točnim in solidnim delom pri primernih dnevni-h cenah. Prosim tudi moje stare naročnike, da mi ohranijo še za naprej zaupanje.

S spoštovanjem
E. RASTEIGER
stavbeni, umetni in strojni
kličavničar v Ptuj.

55

Usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuj

»PETOVIA«

Izdeluje vsakovrstno usnje, čevlje, fine in navadne, gamaše, torbice, listnice, denarnice in drugo fino galanterijo. 5
Cene nizke, postrežba točna.